نام و نام خانوادگی: نام منطقه/ناحیه: نام دبیرستان: نام دبیر:	بسمه تعالی **اداره کل آموزش و پرورش استان مرکزی** **اداره آموزش دوره دوم متوسطه نظری**		محل مهر آموزشگاه
امتحان شبه نهایی درس: **علوم و فنون ادبی ۳**	رشته :**علوم انسانی - علوم و معارف اسلامی**	ساعت شروع: **۸ صبح**	تعداد صفحه: **۴**
پایه **دوازدهم** دوره دوم متوسطه نظری	تاریخ امتحان : **۱۴۰۲/۱/۱۹**	مدت امتحان : **۹۰دقیقه**	شماره کلاس:

ردیف	دانش آموزان گرامی سؤالات در ۴ صفحه و شامل ۳۱ سؤال می باشد.	بارم
	تاریخ ادبیّات(۲ نمره)	
۱	به سؤالات زیر پاسخ دهید: الف) درعصر مشروطه بیشترین رویکرد نویسندگان به نوشتن چه رمان هایی بود؟ ب) کدام شاعر و نویسنده از پیشگامان نثر جدید فارسی است؟	/۲۵ /۲۵
۲	سردبیر روزنامه و مجلهٔ ستون«الف» را از بین شخصیت های ستون«ب» انتخاب کنید.(یک مورد در ستون «ب» اضافه است.) الف: الف) روزنامهٔ مجلس، ب) مجلهٔ بهار ب: ۱ـ یوسف خان اعتصامی آشتیانی، ۲ـ ملک الشُّعرای بهار، ۳ـ ادیب الممالک فراهانی	/۵
۳	برای سؤالات زیر پاسخ کوتاه بنویسید. الف) این اثر، از فیلم نامه های سیّد مهدی شجاعی است. ب) این شاعر با مجموعه شعر «در کوچهٔ آفتاب» توانایی خود را در ادبیّات انقلاب نشان داد.	/۵
۴	مشخّص کنید کدام یک از گزینه های زیر درست و کدام نادرست است؟ الف) در داستان نویسی دههٔ شصت، جایگاه نسل جوان، پررنگ تر است. ب) بعد از خرداد ماه ۱۳۴۲، دوران مقاومت، در ادبیّات داستانی فارسی، شکل گرفت.	/۵
	سبک شناسی(۲ نمره)	
۵	جمله های زیر را با واژه های مناسب کامل کنید. الف) مفهوم آزادی، در شعر دورهٔ بیداری مترادف با مفهوم ..... است. ب) بسیاری از نثرهای دورهٔ بیداری به ویژه، نثر داستانی، به موضوعِ ..... می پردازد.	/۵
۶	شاعران دورهٔ بیداری که به زبان کوچه و بازار، شعر می گفتند؛ به کدام قالب های شعری رغبت بیشتری داشتند؟	/۵
۷	مفهوم مشترک ابیات زیر را بنویسید. «جامه ای کو نشود غرقه به خون بهرِ وطن بِدَر آن جامه، که ننگ تن و کم از کفن است» «عارف قزوینی» «کجا می توانی ز قلبم رُبایی تو عشق میان من و میهن من» «سپیدهٔ کاشانی»	/۲۵
۸	در سبک نثر کدام یک از دوره های زیر، گرایش به جریان سیّال ذهن، بیشتر می شود؟ الف) بیداری ب) بازگشت ادبی پ) انقلاب اسلامی ت) معاصر	/۲۵
۹	مشخّص نمایید کدام یک از واژه های(خیال بندی ـ نمادگرایی ـ ابهام)، عبارت زیر را کامل می کند؟ «درشعر دورهٔ معاصر، .....،پسندیده است و در سطح ادبی شعر دورهٔ انقلاب، در سال های نخستین، از ....., کمتر بهره گرفته است.»	/۵
ردیف	**ادامه سؤالات در صفحه دوم**	بارم

www-kanoon-ir

نام و نام خانوادگی: نام منطقه/ناحیه: نام دبیرستان: نام دبیر:	بسمه تعالی **اداره کل آموزش و پرورش استان مرکزی** **اداره آموزش دوره دوم متوسطه نظری**		محل مهر آموزشگاه
امتحان شبه نهایی درس: **علوم و فنون ادبی ۳**	رشته :**علوم انسانی - علوم و معارف اسلامی**	ساعت شروع: **۸ صبح**	تعداد صفحه: **۴**
پایه **دوازدهم** دوره دوم متوسطه نظری	تاریخ امتحان : **۱۴۰۲/۱/۱۹**	مدت امتحان : **۹۰دقیقه**	شماره کلاس:

	موسیقی شعر(۶ نمره)	
۱۰	**با توجّه به تقطیع بیت زیر، به موارد خواسته شده پاسخ دهید.** **الف) معیّن نمودن نشانه های هجایی مصرع اول:** خُ دا یا بِ خا ری مَ را نز دَ رَم **ب) مشخّص نمودن مرز پایه های آوایی:** کِ صو رَت نَ بَن دَد دَ ری دی گَ رَم **پ) وزن بیتِ تقطیع شده، همسان است یا ناهمسان؟**	./۵ ./۵ ./۲۵
۱۱	**در بیت «به صد جان ارزد آن رغبت که جانان / نخواهم گوید و خواهد به صد جان»، اختیار زبانی (بلند تلفّظ کردن مصوّت کوتاه/ کوتاه تلفّظ کردن مصوّت بلند)، وجود دارد.**	./۲۵
۱۲	**وزن کدام یک از گزینه های زیر، با نشانه های«U ــ U ــ/ U U ــ ــ/ U ــ U ــ/ ــ ــ» یکسان است؟** **الف) به حُسن خُلق و وَفا کَس به یار ما نرسد ب) بسی بگفت خداوند عقل و نشنیدم**	./۲۵
۱۳	**با توجّه به بُرش آوایی مصرعِ «سعدی نظر از رویت، کوته نکند هرگز»، بر وزنِ« مُستَفعِلُ مَفعولُن مُستَفعِلُ مَفعولُن»، به سؤالات مطرح شده در ذیل آن، پاسخ دهید.** سَع دی نَ ظَ رَز رو یَت کو تَه نَ کُ نَد هَر گِز **الف) نام وزن دوم مصرع را بنویسید .** U U ــ ــ | ــ ــ ــ | U U ــ ــ | ــ ــ ــ **ب) کدام اختیار زبانی در مصرع وجود دارد؟**	./۵ ./۲۵
۱۴	**مشخّص نمایید، کدام اختیارات وزنی در تقطیع نمونه های زیر، به کار رفته است؟** **الف) « U ــ U ــ ← ــ U U ــ»: ب) «U U ــ ← ــ ــ»:**	./۵
۱۵	**با توجّه به مصرع «بتِ خود را بشِکَن خوار و ذلیل/ ناموَر شُو به فُتوّت چو خلیل» موارد خواسته شده را انجام دهید.** **الف) بیت را تقطیع هجایی نمایید.** **ب) یک اختیار وزنی در آن بیابید و به طور کامل توضیح دهید.**	۱ ./۵
۱۶	**با توجه به شعر زیر به سؤالات پاسخ دهید:** **«و به آنان گفتم/ هر که در حافظهٔ چوب بیند باغی/ صورتش در وزش بیشهٔ شور ابدی خواهد ماند/ هر که با مرغ هوا دوست شود/ خوابش آرام ترین خواب جهان خواهد بود.» «سهراب سپهری»** **الف) این شعر در چه قالبی سروده شده است؟** **ب) با توجه به قالب شعر، دو ویژگی آن را بنویسید.**	./۷۵
۱۷	**نام بَحر حاصل از تکرار «مَفاعیلُن مَفاعیلُن مَفاعی» را بنویسید.**	./۷۵
	زیبایی شناسی(۶ نمره)	
۱۸	**مشخّص نمایید کدام یک از گروه واژه های(گُلزار، گُلنار) ــ (گوهر، دریا)، موسیقی معنوی ایجاد می کند؟**	./۲۵
	«ادامهٔ سؤالات در صفحهٔ سوم	
ردیف		بارم

www.kanoon.ir

نام و نام خانوادگی: نام منطقه/ناحیه: نام دبیرستان: نام دبیر:	بسمه تعالی **اداره کل آموزش و پرورش استان مرکزی** **اداره آموزش دوره دوم متوسطه نظری**		محل مهر آموزشگاه
امتحان شبه نهایی درس: **علوم و فنون ادبی ۳**	رشته :**علوم انسانی - علوم و معارف اسلامی**	ساعت شروع: **۸ صبح**	تعداد صفحه: **۴**
پایه **دوازدهم** دوره دوم متوسطه نظری	تاریخ امتحان : **۱۴۰۲/۱/۱۹**	مدت امتحان : **۹۰دقیقه**	شماره کلاس:

۱۹	هر یک از آرایه های «تضاد، متناقض نما و تضمین» در کدام بیت دیده می‌شود؟(در هر بیت، یک آرایه مشخص کنید) الف) خیز تـا خاطر بـدان تُـرک سمرقندی دهیم کـز نسیمش بـوی جوی مولیان آیـد همی ب) این که گاهی می زدم بر آب و آتش خویش را روشنی در کار مردم بود مقصودم، چو شمع پ) بـازآ کـه در هـوایـت، خـامـوشی جُنـونم فـریـادها بـرانگیخت از سنگ کـوهساران	/۷۵
۲۰	با توجّه به بیتِ «دارد اسارت تو به زینب اشارتی/ از اشتیاق کیست که چشمت کشیده راه؟»، پاسخ دهید: الف) کدام واژه ها در بیت بالا، آرایهٔ تلمیح دارد؟ ب) دانسته تاریخی خود را در مورد تلمیح بیت، بنویسید.	/۵ /۵
۲۱	در مثال زیر لفّ اول و نشر دوم را بیابید و بنویسید. «دل گرمی و دَم سردی ما بود که گاهی مُرداد مَه و گاه دی اش، نام نهادند»	/۵
۲۲	در مثال زیر، واژهٔ ایهام دار را بیابید و معانی را که از آن برداشت می شود؛ بنویسید. «ناگهان انگار بر لب آن چاه/ سایه ای را دید/ او، شَغاد آن نابرادر بود/ که درون چَه نگه می کرد و می خندید»	/۷۵
۲۳	آرایهٔ اغراق به کار رفته را در بیت زیر، توضیح دهید. «آن فرومایه، هزار مَن سنگ برمی دارد و طاقت یک حرف نمی آرد.»	/۵
۲۴	با توجّه به بیت «گویند روی تو سعدی که زرد کرد؟/ اکسیر عشق بر مِسم افتاد و زر شدم»: الف) در کدام واژه، آرایهٔ ایهام تناسب به کار رفته است؟ ب) واژهٔ مورد نظر با کدام کلمه ها تناسب دارد؟	/۲۵ /۵
۲۵	در یک جمله، با واژه های «پُر» و «خالی»،آرایه متناقض نما، بسازید.	/۵
۲۶	بارزترین آرایه ادبی بیت زیر، چیست؟ «بهر این فرمود رحمان ای پسر کُلَّ یَـومٍ هُـوَ فی شَأن ای پسر»	/۲۵
۲۷	نوع لفّ و نشر را در مثال های زیر، مشخّص نمایید. الف) گر دَهَدَت روزگار دست و زبان زینهار هـر چه بدانی مگوی، هر چه توانی مکن ب) ای نـور چشم مستان، در عین انتظارم چَنگی حَزین و جـامی، بنواز یـا بگردان	/۵
۲۸	از بین آرایه های «سجع ـ تضاد»، کدام یک جزءِ بدیع لفظی است؟	/۲۵
ردیف	**«ادامهٔ سؤالات در صفحهٔ چهارم»** **نقد و تحلیل نظم و نثر(۴ نمره)**	بارم

www.kanoon.ir

نام و نام خانوادگی: نام منطقه/ناحیه: نام دبیرستان: نام دبیر:	بسمه تعالی **اداره کل آموزش و پرورش استان مرکزی** **اداره آموزش دوره دوم متوسطه نظری**		محل مهر آموزشگاه
امتحان شبه نهایی درس: **علوم و فنون ادبی ۳**	رشته :**علوم انسانی - علوم و معارف اسلامی**	ساعت شروع: **۸ صبح**	تعداد صفحه: **۴**
پایه **دوازدهم** دوره دوم متوسطه نظری	تاریخ امتحان : **۱۴۰۲/۱/۱۹**	مدت امتحان : **۹۰دقیقه**	شماره کلاس:

۲۹	**با توجّه به متن زیر به پرسش های آن پاسخ دهید.** **«سلامت را نمی خواهند پاسخ گفت، / سرها در گریبان است،/ وگر دست محبّت سوی کَس یازی، / به اکراه آوَرَد دست از بغل بیرون،/ هوا بس ناجوانمردانه سرد است...» «زمستان»** **الف) سرودهٔ بالا از اخوان ثالث، مربوط به سبک دورهٔ بازگشت است یا دورهٔ معاصر؟** **ب) یکی از ویژگی های شعر این شاعر، کُهَن گرایی است؛ دو مورد دیگر را شما بنویسید.** **پ) یک مورد از ویژگی های فکری این شعر را بنویسید.**	**./۲۵** **./۵** **./۵**
۳۰	**با توجّه به شعر زیر به پرسش های مطرح شده، پاسخ دهید.** **«ای دیــو سپید پــای دربند ای گنبد گیتــی ای دمــاوند** **شــو منفجــر ای دل زمــانه آن آتش خود نهفته مپسند** **برکَن ز بُن ایــن بنا کــه باید از ریشه، بنــای ظلم بــرکَند** **زین بی خردان سِفله بستان دادِ دلِ مــردمِ خــردمنــد» «ملک الشعرای بهار»** **الف) قالب سرودهٔ مورد نظر چیست؟** **ب) در بیت دوم، مفهوم کنایی «منفجر شدن» را بنویسید.** **پ) تصویرسازی شاعردر ابیات بالا، بیشتر به کمک آرایهٔ تشخیص است یا تشبیه؟** **ت) مخاطب ملک الشّعرای بهار در این شعر، چه کسانی است؟**	**./۲۵** **./۲۵** **./۲۵** **./۷۵**
۳۱	**با توجّه به متن زیر، به پرسش های آن پاسخ دهید.** **«وَ ما رَمَیْتَ اِذ رَمَیْتَ وَ لکِنَّ اللهَ رَمَی.» برخاست. آیه را زیر لب تکرار کرد و فریادی کشید و شلیک کرد.** **عدّه ای از افراد گُردان با صدای انفجار تانک ها به طرف این گروه سه نفری آمدند. دور و بَر آن ها را گرفتند.** **ــ سهراب گُل کاشتی، ای والله!** **ــ پیرمرد هیکلی خیلی به درد می خورَد. مُردهٔ فیل صد تومن است، زنده اش هم صد تون!** **ــ دود هنوز هم از کُنده بلند می شود.** **ــ ما را گرفتید. اون ها تانک هستند. دود از تانک بلند می شود. کُنده دیگر چیست؟** **ارمیا، شما بدو به مهندس بگو هم نفر بفرستد، هم آرپی جی.» «ارمیا اثر رضا امیرخانی»** **الف) رضا امیرخانی، از نویسندگان نسل ..... است.** **ب) سال های پس از جنگ، دوران اوج شکوفایی(داستان نویسی/ رمان نویسی)، در ایران است.** **پ) در سطح زبانی، زبان اینگونه نوشته ها، به ویژه در زمان جنگ، چگونه است؟** **ت) در سطح فکری، دو مورد از مضامین نثر این دوره را بنویسید.**	**/۲۵** **/۲۵** **/۲۵** **/۵**
	«خدایا! نور ایمان را بر قلب ما بتابان و ما را از لغزش نگاه دار.» **جمع نمرات**	**۲۰**

www-kanoon-ir

راهنمای تصحیح	بسمه تعالی اداره کل آموزش و پرورش استان مرکزی اداره آموزش دوره دوم متوسطه نظری شبه نهائی پایه دوازدهم	نام درس : علوم و فنون ادبی ۳ تاریخ :۱۴۰۲/۱/۱۹ نوبت : شبه نهایی

ردیف	همکاران گرامی پاسخ سؤالات در ۲ صفحه می باشد .	بارم
	تاریخ ادبیّات(۲ نمره)	
۱	الف) تاریخی (۲۵/) ص ۱۸ ب) دهخدا (۲۵/) ص ۱۹	/۵
۲	الف) ادیب الممالک فراهانی(۲۵/.) ص۱۶ ب) یوسف خان اعتصامی آشتیانی (۲۵/.) ص۱۸	/۵
۳	الف) بدوک(۲۵/.) ص۸۰ ب) قیصر امین پور(۲۵/.) ص۷۷	/۵
۴	الف) نادرست(۲۵/.) ص۷۸ ب) درست (۲۵/.) ص۷۳	/۵
	سبک شناسی(۲ نمره)	
۵	الف) دموکراسی غربی(۲۵/.) ص۴۴ ب) تنفر از خرافات(۲۵/.) ص۴۶	/۵
۶	مستزاد و چهارپاره (۵/.) ص۴۳	/۵
۷	میهن دوستی(۲۵/.) ص۹۹(سطح زبانی) و ص۱۷ عارف قزوینی	/۲۵
۸	گزینهٔ «پ» یا «انقلاب اسلامی»(۲۵/.) ص۱۰۱	/۲۵
۹	به ترتیب: ابهام (۲۵/.) نمادگرایی (۲۵/.) ص۹۷ و ص۹۹	/۵
	موسیقی شعر(۲ نمره)	
۱۰	الف) نشانه های هجایی مصرع اوّل: « U ــ ــ | U ــ ــ | U ــ ــ | U ــ» (۵/.) ص۲۲(درس دوم) ب) مشخّص نمودن مرز پایه های آوایی:(۵/.) پ) همسان (۲۵/.)	۱/۲۵
۱۱	بلند تلفّظ کردن مصوّت کوتاه(۲۵/.)ـ(درس پنجم، اختیارات زبانی)	/۲۵
۱۲	گزینهٔ«ب» یا «بسی بگفت خداوند عقل و نشنیدم» (۲۵/.)	/۲۵
۱۳	الف) مَفعولُ مَفاعیلُن مَفعولُ مَفاعیلُن(۵/.) ب) حذف همزه(۲۵/.)ـ(اختیارات زبانی ص۴۹)	/۷۵
۱۴	الف) قلب(۲۵/.) ص۸۶ ب) ابدال(۲۵/.) ص۸۵	/۵
۱۵	الف) بُ تِ خُد را بِ شِ کَن خا رُ ذَ لیل(۵/.) نا م وَر شُو بِ فُ تُو وَت چُ خَ لیل(۵/.) ب) ۱ـ بلند حساب کردن هجای کشیده در پایان هر دو مصراع ۲ـ آوردن فاعلاتُن به جای فَعِلاتُن در رکن اوّل(ذکر یک دلیل کامل۵/.)ـ(اختیارات وزنی صص۸۳ و ۸۴)	۱/۵
۱۶	نیمایی (۲۵/.) وزن عَروضی دارد. (۲۵/.) طول مصراع ها(تعداد هجاها) برابر نیست.(۲۵/.) ص۱۰۵	/۷۵
۱۷	بحر هزج مسدّس محذوف(۷۵/.)ص۱۰۷	/۷۵
	زیبایی شناسی(۶ نمره)	
۱۸	گوهر، دریا(۲۵/.) مبحث ص ۲۹	/۲۵
۱۹	الف) تضمین(۲۵/.) مبحث ص۳۳ ب) تضاد(۲۵/.) ص۵۹ پ) متناقض نما(۲۵/.) ص۶۰	/۷۵
۲۰	الف) اسارت و زینب(۵/.) مبحث ص۳۱ ب) اشاره به داستان به اسارت گرفته شدن حضرت زینب بعد از واقعهٔ عاشورا.(۵/.)	۱
	«ادامهٔ پاسخ سؤالات در صفحهٔ دوم»	

www-karnoon-ir

راهنمای تصحیح	بسمه تعالی **اداره کل آموزش و پرورش استان مرکزی** **اداره آموزش دوره دوم متوسطه نظری** **شبه نهائی پایه دوازدهم**	نام درس : علوم و فنون ادبی ۳ تاریخ :**۱۴۰۲/۱/۱۹** نوبت : **شبه نهایی**

ردیف	ادامهٔ پاسخ سؤالات	بارم
۲۱	لفّ اوّل ← دل گرمی(۲۵/.) ـــــ نشر دوم ← دی ماه(۲۵/.) مبحث ص۵۷	/۵
۲۲	نابرادر(۲۵/.) معانی: ۱ـ برادر ناتنی(۲۵/.) ۲ـ ناجوانمرد، پَست(۲۵/.) مبحث ص۸۹	/۷۵
۲۳	اغراق در تحمّل وزن سنگین؛ ولی، تحمّل شنیدن حرف منطقی را نداشتن.(۵/.) مبحث ص۸۸	/۵
۲۴	الف) روی(۲۵/.) ب) مِس ـ زَر(۵/.) ص۹۰	/۷۵
۲۵	جیبم پُر از خالی است. (۵/.)ـ(به هر مثال درست دیگر، تعلّق می گیرد.) ص۱۱۳	/۵
۲۶	تضمین(۲۵/.) ص۳۳	/۲۵
۲۷	الف نامرتّب(۲۵/.) ب) مرتّب(۲۵/.)	/۵
۲۸	سجع(۲۵/.) ص۳۰	/۲۵
	نقد و تحلیل نظم و نثر(۴ نمره)	
۲۹	الف) دورهٔ معاصر(۲۵/.) ص۷۲ ب) بیان: روایی و داستانی ـ زبان: حماسی ـ کاربردهای نحوی سبک خراسانی ـ نمادین بودن ـ به کارگیری ترکیبات زیبا و خوش آهنگ.(دو مورد ۵/.) ص۷۲ پ) ۱ـ مخاطب، عامّهٔ مردم هستند.۲ـ معشوق در ادبیّات معاصر، زمینی است.۳ـ تفکّر شاعر، زمینی و پیرامون امور دنیوی است. ۴ـ شاعر برای انتخاب موضوع، آزاد است و موضوعات نیز محدود نیست و بسیار تنوّع دارد. ۵ ـ مفاهیم خصوصی، سیاسی و اجتماعی، بسیار مورد توجّه شاعران قرارگرفته است. ۶ـ لحن شاعر، صمیمانه و متواضعانه است. ۷ـ مدح، ذم و هجو در شعر این دوره، بسیار کم است.(نوشتن یک مورد به طور کامل ۵/.) ـ ص۹۷	۱/۲۵
۳۰	الف) قصیده(۲۵/.) ب) قیام کردن.(۲۵/.) پ) تشخیص(۲۵/.) ت) عموم مردم، آزادی خواهان، روشنفکران(۷۵/.) ـ (خود شاعر)	۱/۵
۳۱	الف) انقلاب اسلامی(۲۵/.) ص۷۹ ب) رمان نویسی(۲۵/.) ص۷۹ پ) عامیانه(۲۵/.) ص۱۰۰ ت) بی توجّهی به مادیّات، دعوت به اخلاقیّات، استکبارستیزی، مبارزه با بی عدالتی اجتماعی، استقبال از شهادت، فرهنگ ایثار، دفاع از وطن(دو مورد۵/.) ص۱۰۱	۱/۲۵
	«**نظر همکاران محترم در تصحیح، صائب می باشد.**» **جمع نمرات**	۲۰